

LÆSEPLAN FOR SKOLEÅRET 23/24

- Social pejling
- Digital trivsel
- Alkoholoplæg
- Dit ungdomsliv
- dit valg
- Temadage
- Tværfaglige
oplæg
- Scooterindsats
- Oplæg for
fagpersonale

Velkommen

Læseplanen indeholder en oversigt og beskrivelse af de oplæg, vi i SSP tilbyder i skoleåret 2023-2024.

Alle oplæg er gratis for skolerne og rekvireres gennem SSP.

Flere af vores oplæg kan skræddersys efter jeres skole/klases individuelle behov, så hvis I ønsker et særligt tilrettelagt oplæg, kan vi aftale det på forhånd.

Som noget nyt har SSP fået en onlineportal hvor skolerne kan booke oplæg:

For brugere med en XXX@syddjurs.dk mail kan der bookes [HER](#)

For brugere der ikke har en syddjurs.dk mail, kan der bookes med MitID eller virksomheds-id [HER](#)

Kontakt SSP koordinatoren for nærmere information, eller spørgsmål til oplæg:

SSP Koordinator

Heine Skovbak Iversen

Tlf: 21171627

Mail: hsi@syddjurs.dk

Indhold

#UNGSYDDJURS

Velkommen	2
Indhold	3
Social pejling	4
Digital Trivsel	6
Alkohol-oplæg & aftaler	10
Forældre aftaler og oplæg	10
Elevoplæg	11
Dit ungdomsliv – dit valg	12
Tværfaglige oplæg	14
Scooterindsats	15
Oplæg for fagpersonale	17

Social pejling

Social pejling som metode står i kontrast til afskrækkelse og løftede pegefingre.

Social pejling går i stedet ud på at korrigere de flertalsmisforståelser, som mange børn og unge har om hvad der er 'normalt'.

Sociale overdrivelser og flertalsmisforståelser kan få nogle unge til at gøre eller sige noget, som de ellers ikke ville have gjort eller sagt, hvis disse sociale overdrivelser ikke eksisterede – et konkret eksempel på en flertalsmisforståelse er, at 83% af 7. klasses elever i Danmark **tror**, at deres jævnaldrende drikker mere og oftere, end de i virkeligheden gør (Ungeprofilen 2022). Når fejlopfattelser defineres eller opfattes som virkelige, bliver de virkelige i deres konsekvenser og kan blive en selvopfyldende profeti (Balvig & Holmberg, 2014).

Social pejling er en evidensbaseret forebyggelsesmetode udviklet på baggrund af Ringstedforsøget – et projekt, der vandt den Europæiske forebyggelsespris i 2006.

Metoden er velafprøvet både lokalt i Syddjurs og i andre kommuner landet over.

Eleverne udfylder på forhånd et spørgeskema, hvor de bliver spurgt om, hvad de tror om andre jævnaldrende unges ryge- eller alkoholvaner.

Når forløbet bliver afviklet i klassen, bliver eleverne præsenteret for deres svar og for de faktiske tal.

Forløbet indeholder en snak om flertalsmisforståelser og sociale overdrivelser samt drøftelser om fordomme, og hvordan de opstår.

Metoden forebygger flere former for risikoadfærd på én gang – fokuset på rygning eller alkohol er egentligt ikke primær, men handler om at gøre det relaterbart for børn.

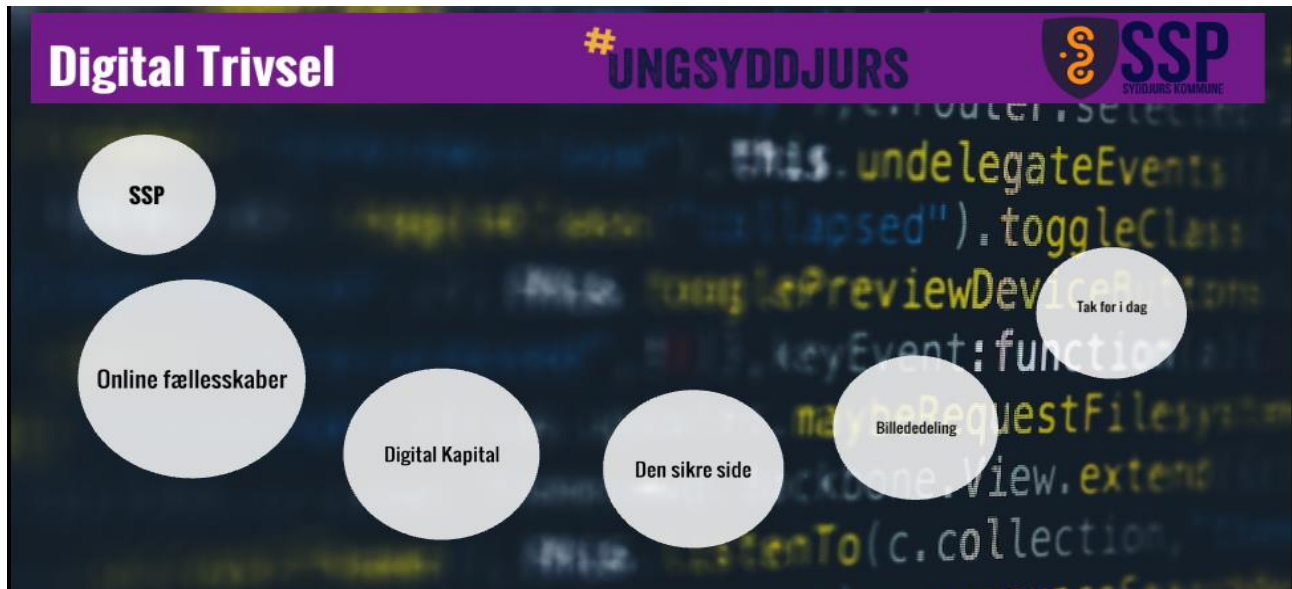
*"Sociale overdrivelser og flertalsmisforståelser kan udvikle sig til at være selvopfyldende profetier: som udgangspunkt er X måske ikke normen, men fordi man tror, den er det, og efterligner dette billede, **bliver** det normen."* - Balvig og Holmberg¹

Varighed: Klassen skal afsætte ca. 15 min til inden klasseforløbet at udfylde spørgeskemaet (fremsendes elektronisk og besvares fra elevernes iPad) + 3-4 timers klasseforløb med ekstern instruktør.

¹ Balvig, F., & Holmberg, L. (2014). *Flamingoeffekten, sociale overdrivelser og social pejling*. København: Jurist- og økonomforbundets Forlag.

Digital Trivsel

Digital Trivsel er et dialogbaseret oplæg, der handler om børn og unges liv online, målrettet den enkelte klasses alderstrin.

Formålet med oplægget er at klæde eleverne bedre på til at kunne begå sig sikkert online og passe på sig selv og hinanden.

Det er vores oplevelse i SSP, at de unge er meget optaget af disse oplæg og er relativt lette at engagere i drøftelser i klassen, fordi det er emner, der er meget aktuelle for dem og optager dem meget.

Indholdet vil differentieres efter klassetrin og kan også tilrettelægges efter klassens individuelle behov ud fra de nedenstående grundtemaer.

Er der fx problemer med online mobning i klassen, tager vi primært fat på det emne.

Oplæggene veksler mellem informationer, drøftelser og korte videoer, som vi også drøfter i plenum. Der er mulighed for at booke et længere oplæg, evt. som en temadag eller led i en temauge, hvor vi kan gå mere i dybden med emnerne og kan lave gruppearbejde, fx med etiske dilemmaer.

Til oplæggene anvendes materialer fra blandt andre:

- Center for Digital Pædagogik
- Politiet og Trygfonden (Den Sikre Side)
- Det Kriminalpræventive Råd
- Red Barnet
- M.fl.

Hovedtemaerne for alle klassetrin er stort set de samme, men fokuset og indholdet differentieres. Fx er 'Billeddeling' i 4. klasse mere fokuseret på samtykke og god stil, hvor der i 9. klasse vil være mere fokus på seksualiserede billeder og konkret lovgivning.

Varighed	Klassetrin	4. & 5.	6. & 7	8. 9. 10. & ungdomsuddannelser
2 lektioner	Primære fokuspunkter	Tonen online Positive online fællesskaber Online mobning Den sikre side Online kriminalitet Billeddeling Hvis det går galt	Tonen online Positive online fællesskaber Online mobning Den sikre side Digital kapital Perfekthedskultur Influencere og youtubere Online kriminalitet Billeddeling Hvis det går galt	Tonen online Positive online fællesskaber Online mobning Den sikre side Digital kapital Perfekthedskultur Online kriminalitet Grooming Billeddeling Hvis det går galt
4 lektioner eller mere	Primære fokuspunkter (kan også tilrettelægges)	Gruppearbejde dilemmakort/cases Online mobning og positive fællesskaber	Gruppearbejde: dilemmakort/cases Online mobning og billeddeling	Gruppearbejde: dilemmakort/cases Særligt omkring billeddeling

Nærmere beskrivelse af emnerne

Online fællesskaber

- Hvilke medier er de mest brugte i klassen og hvorfor
- Positive fællesskaber online
- Hvordan alle har et ansvar for, at det skal være rart at være i online fællesskaber

Tonen online

- Hvordan taler vi ordentligt til hinanden og undgår misforståelser i skriftsproget
- Brugen af emojis mm.
- Mormor-reglen
- Voksnes tone på internettet

Online mobning

- Online mobning i et etisk og lovmæssigt perspektiv
- Hvornår bliver drilleri til mobning?

Digital kapital

- Betydningen af likes og følgere
- Influencere og Youtubere – hvad lever de af?
- Hvad "koster" det at være på et socialt medie
- Perfekthedskultur.

Den sikre side

- Grundlæggende sikkerhedsforanstaltninger som at skifte passwords jævnligt og ikke at dele dem andre.
- Privatlivsindstillinger på sociale medier
- Sikkerhedsbrister ved at bruge åbne WIFI-forbindelser, Bluetooth angreb mm.
- Apptilladelser: Opmærksomhed på hvilke apps, der fx har adgang til SMS'er og mikrofon, selvom de ikke har "brug" for det.

Online kriminalitet

- Hvilke slags online kriminalitet begår unge mest, og hvilken slags er de oftest ofre for?
- Scamming og bedrageri – med aktuelle eksempler
- Muldyr (hvidvask)
- Identitetstyveri
- Grooming – Hvad er det?
- Ved du, hvem du taler med online?
Om at tale med fremmede på internettet og mødes med dem "offline"
- Trusler og krænkelse online: hvornår er det ulovligt?

Billeddeling

- Lovgivning
- Samtykke og god og ordentlig stil
- Nøgenbilleder og billeder af seksuel karakter: Vi gennemgår de meget klare lovmæssige skel ift. alder, og hvad man må og ikke må.
- Gråzoner: om de mange gråzoner der er omkring billeddeling, og at det er svært at navigere i, også for voksne.
- Andre slags billeder, som man ikke må tage og ikke må dele.
- Hvis det går galt... Vi taler om, hvad man kan gøre, hvis man får delt billeder uden samtykke eller får kendskab til, at der deles billeder af andre, som man ved, at der ikke er samtykke til, eller er ulovlige.
- Dilemmakort/cases: Gruppearbejde, hvor vi går i dybden med et specifikt emne eller to, fx online mobning og billeddeling/etik og moral. – *dette kræver mere end 2 lektioner.*

Oplægget varer som udgangspunkt 2 lektioner, men kan forlænges eller indgå som et led i en temadag/uge.

Ved længere oplæg end 2 lektioner, kan der lægges gruppearbejde og/eller dilemmakort ind i undervisningen også.

Alkohol-oplæg & aftaler

SSP kommer ud på skolerne i 8. klasse, hvor vi hjælper til at få lavet alkoholaftaler, både med elever og forældre.

Forældre aftaler og oplæg

Forældreoplægget vil typisk være om eftermiddagen eller aftenen.

Det er ikke nødvendigt, at der er en lærer til stede.

Disse oplæg er obligatoriske for skolerne at facilitere for forældrene i Syddjurs Kommunes 8. klasser.

Her anvendes materiale fra "Fuld af Liv".

Danske unge har europarekord i druk, og forskning viser, at en tidlig alkoholdebut øger risikoen for udvikling af et misbrug senere i livet.

Derfor arbejder SSP Syddjurs på at skubbe alderen for alkoholdebuten. Det gør vi bl.a. ved at oplyse og inddrage udskolingselevernes forældre til aktivt at tage stilling til deres børns alkoholvaner.

Slutmålet med forældreoplægget er, at de i fællesskab skal lave en alkoholaftale om nogle rammer og regler for de unge.

Varighed: 2 timer

Elevoplæg

Elevoplægget afholdes ligeledes i 8. klasse og i forbindelse med forældreaftalen.

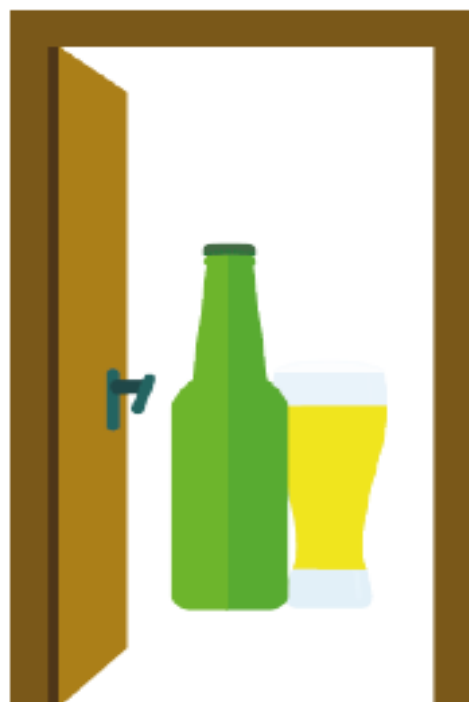
Oplægget er med dialogbaserede elementer, og der drøftes temaer som

- Risikoadfærd i forbindelse med alkoholindtag
- Flertalsmisforståelser
- Normer og kultur ift. alkohol
- Forventningspres
- Alternativer til druk-fester
- Hvad gør alkohol ved kroppen – de sundhedsmæssige konsekvenser

Eleverne kommer selv til at arbejde i grupper og drøfte i plenum.

Slutteligt laves der en aftale i klassen om alkohol- og festkultur.

Varighed: 2 lektioner

Dit ungdomsliv – dit valg

- Kriminalitet og konsekvens

Som noget helt nyt tilbydes dette oplæg nu i Syddjurs Kommune for udskolingselever og til ungdomsuddannelser – Oplægget vil i nogle tilfælde blive afholdt med deltagelse af en betjent.

Oplægget har et kriminalpræventivt formål og tager afsæt i national og lokal statistik om ungdomskriminalitet og cases fra det virkelige liv og indeholder elementer fra social pejling og kriminologiske teorier.

Oplægget skal være med til at oplyse de unge om faktiske tal om kriminalitet kontra det billede, der nogle gange bliver givet i pressen og på sociale medier, hvor omfanget og grovheden af ungdomskriminalitet ofte overdrives.

Eleverne vil få viden om hvilke typer af kriminalitet, unge oftest begår og bliver udsat for – samt hvilke konsekvenser det kan have for nutiden og fremtiden.

Forældreoplæg: Vi kan lave et oplæg på 30 min (eller mere), hvor vi fremhæver det mest relevante for elevernes alderstrin til forældrearrangementer.

Varighed	Indhold
2 lektioner	• Statistik: Hvor mange unge er egentlig kriminelle – og hvilken slags kriminalitet begår de? • Forskellen på <i>anmeldelser</i>, <i>sigtelser</i> og <i>tiltale</i> • Hvilke typer af kriminalitet er unge oftest udsat for? • Rusmidler • Vidste du, at dette er kriminelt... De unge får viden om nogle helt konkrete ting, der er ulovlige, men som mange unge ikke er klar over, er ulovlige – faldgruber, som vi ofte ser unge falde i uforvarende (Muldyr, billeddeling, filmning, "at være i forening", hæleri mm.) • Konsekvenser af at få 'en plet' på sin straffeattest • SSP – hvad kan vi bruges til? • Rettigheder og pligter ifb. anholdelse og afhøring
4 lektioner (eller mere)	• Hvorfor er der nogle, der bliver kriminelle? stemplingsteori, subkulturer og risikofaktorer som mulige forklaringsteorier • Ungdomskriminalitetsnævnet – hvad er det? • Gruppearbejde og dilemmakort

Varighed: fra 2 lektioner, til 6 lektioner –Kan også laves som temadag eller del af temadag.

Temadage og pick 'n' mix

Digital trivsel, social pejling og "dit ungdomsliv – dit valg" kan enkeltstående eller i kombination arrangeres som hele temadage eller dele af temadage/uge på skolerne.

Oplæggene kan også laves til forældrearrangementer i forkortede udgaver, og/eller som kombination med flere elementer fra hvert tema.

Det er vores oplevelse i SSP, at det er temaer, som har interesse hos forældrene, og tit er det noget, de gerne vil vide mere om.

Hele temadage skal aftales i god tid.

Tværfaglige oplæg

Vi tilbyder med vores samarbejdspartnere nogle oplæg – disse bedes bookes i god tid af hensyn til koordineringen med samarbejdspartnere.

- **Kodeks for adfærd i det offentlige rum – For 9. klasser**

SSP har sammen med kulturforvaltningen udarbejdet nogle "*leveregler for det offentlige rum*", der er politisk ønske om at udbrede.

- **Rusmidler:** I samarbejde med Rusmiddelcenteret kan SSP komme ud i klasser, hvor der er et særligt behov for en snak om rusmidler som fx hash og/eller hårdere stoffer. I dette oplæg er der fokus på hvad afhængig er, risikoadfærd, lovgivning, sundhedsmæssige faktorer og informationer om hjælp til afvænning.

Scooterindsats

SSP kan i tilfælde af, at en skole i kommunen er meget generet af hensynsløs scooterkørsel til og fra skole i samarbejde med politiet iværksætte en scooterindsats ved skolen.

Indsatsen består af flere trin, hvor SSP-koordinatoren sammen med en betjent kommer ud til skolen og vurderer hvilken indsats der er behov for.

Her "sparkes dæk" med de unge, og de, der har en evt. ulovlig scooter, får en advarsel om at få den gjort lovlig.

Et par uger efter kommer SSP og politi igen ud til skolen og fører kontrol med, at de unge, der fik en advarsel sidst, har fået bragt deres scooter i orden.

Der arbejdes ud fra nedenstående skabelon:

Statusskema SSP-forebyggelse og indsats knallertkørsel i Syddjurs

Hermed en mulig kategorisering af vores unge på scooter / knallert.

Grøn kategori: Dem hvor der ikke er nogen bekymring (Kører lovligt, har kørekort, har forsikring, kører med hjelm, m.m.)

Gul kategori: Dem hvor der er en bekymring (ulovlig knallert, mindre forseelser, kører med folk bagpå, m.m.)

Rød kategori: Dem der har stor bekymring (kører altid råddent, meget ulovlig knallert, er til stor gene med deres kørsel, kører generelt risikovilligt, m.m.)

Udfyldes med klassetrin, navn og beskrivelse af bekymringen. Afkryds farvekategori og oplys om forældre er orienteret.

Klasse, Navn, Beskrivelse	Nr. Plade (Evt. ingen)	Grøn	Gul	Rød	Er forældre orienteret?

Samlet vurdering Hvilket indsatsstrin giver mening at igangsætte ud fra ovenstående betragtninger?	Indsatsstrin 1: Forældreorientering. 2: Forebyggende samtale på skolen med den unge. 3: Besøg af Politi og SSP til dialog med de unge. 4: Politikontrol på skolen.
--	---

Samtaleskema til dialogmøde med den unge (Trin 2)

Hvorfor tænker du selv, at vi har indkaldt dig til dette møde?	<i>Til noter:</i>
Hvilken kategori mener du selv at befinde dig i? (Grøn, Gul, Rød)	
Har du tænkt over, hvilke konsekvenser din kørsel/adfærd kan have?	
Hvad vil du selv aktivt gøre? (Gøre scooter lovlig, køre pænere f.eks.)	
Kan vi aftale, at du ændrer på de ting, vi har været i dialog om?	
Oplys den unge: Hvis aftalerne bliver brudt, vil det i sidste ende betyde flere konsekvenser og besøg af politiet.	

Oplæg for fagpersonale

En del af den brede forebyggelse består også i at de voksne, der arbejder med og omkring unge, bliver klædt på med faglig viden.

Vi kommer gerne ud og holder oplæg for fagpersonale, hvor vi kan dele vores viden og oplyse om aktuelle ungdomstendenser.

Vi aftaler konkret indhold og varighed på forhånd.

Her kan vi holde oplæg om:

- **Kriminalitet og ungdomsliv forklaret**

Med afsæt i statistik, kriminologiske teorier og cases fra det virkelige liv.

- Hvilke mekanismer og årsagssammenhænge er der for, at unge havner i kriminalitet – både online og offline.

- **Rusmidler – i samarbejde med Rusmiddelcenteret**

Hvilke rusmidler er pt. de mest udbredte blandt unge. Hvad skal vi som fagpersoner være opmærksomme på, og hvordan kan vi få hjælp til at få en ung i rusmiddelbehandling.

- **Formidling af resultater fra Ungeprofilundersøgelsen**

Her gennemgår vi de nyeste resultater fra Ungeprofilundersøgelsen med tal fra landsplan, kommunalplan og helt ned til den lokale skole.

- **Alkohol**

Kultur og flertalsmisforståelser – hvordan kan vi sammen arbejde for at skubbe til debutalder og begrænse unges alkoholindtag. Alternativer til drukfester.

- **Social pejling i voksenhøjde**

Flertalsmisforståelser er ikke kun noget der forekommer blandt børn – det er nemlig også udbredt blandt voksne, også blandt fagpersonale.

Flertalsmisforståelser blandt voksne fagpersoner, der arbejder med unge, kan være kontraproduktivt for den brede forebyggelse, for når fejlopfattelser defineres eller opfattes som virkelige, bliver de virkelige i deres konsekvenser.